

PERSBERICHT

---

9 augustus 2018

Meisjes van 8-12 jaar hebben een betere leervaardigheid dan jongens (... en ook het opleidingsniveau van de ouders speelt een rol).

Meisjes en jongens van 8-12 jaar verschillen in de vaardigheid van het leren. Meisjes zijn daarin gemiddeld beter, aldus een [groot onderzoek](#) van de Vrije Universiteit Amsterdam dat is gepubliceerd in het tijdschrift *Frontiers in Psychology*. Ook de opleiding van de ouders blijkt van belang: kinderen van hoger opgeleide ouders presteren beter dan leerlingen wiens ouders een wat lagere opleiding hebben genoten. Het onderzoek suggereert dat sekse en de leer- en leefomgeving in het gezin sterk mede bepalend zijn voor individuele verschillen in functioneren op school. De betekenis van het onderzoek is dat het schools presteren van jongens en van kinderen van lager opgeleide ouders mogelijk kan worden verbeterd door hen meer begeleiding en uitleg te geven bij de ontwikkeling van hun leervaardigheid.

Leren en schools presteren

Om goed te kunnen presteren op school moet de leerling vaardig zijn in het opnemen van nieuwe informatie en het onthouden daarvan. Op de basisschool leert hij nieuwe woorden en de betekenis daarvan. Ook wordt hij vaardig in het werken met rekenregels. En hij krijgt begrip van de wereld om ons heen via de kennis en inzichten die de leraar

en de leerstof hem biedt. De laatste jaren werd duidelijk dat er grote individuele verschillen bestaan in het tempo waarin de vaardigheid van het leren zich ontwikkelt. Dat geldt in het bijzonder voor het eind van de basisschool: de periode van de preadolescentie (8-10 jaar) en de vroege adolescentie (10-12 jaar). Omdat de schoolse prestaties direct samenhangen met het tempo waarin de leerling zijn leervaardigheden ontwikkelt moeten we beter begrijpen waardoor de individuele verschillen worden veroorzaakt. De onderzoekers van de VU onderzochten dit in de z.g. SchoolWise studie.

De resultaten

Deze SchoolWise studie is uitgevoerd met 152 leerlingen van 8-12 jaar van vier basisscholen in Noord Holland. Er is gebruik gemaakt van een taak voor 'intentioneel leren': het onthouden van een serie van vijftien plaatjes. Uit de resultaten blijkt dat meisjes beter presteerden dan jongens: na de eerste aanbieding van de afbeeldingen noemden ze meer plaatjes en ook na een pauze van een kwartier konden ze er meer opnoemen. Dat gold precies zo voor kinderen van hoger opgeleide ouders: beter presteren bij de eerste aanbieding en na een pauze. Hieruit blijkt dat jongens en kinderen van lager opgeleide ouders meer moeite hebben met het verwerken van nieuwe procedures en onbekende informatie. Belangrijk is dat er géén verschil blijkt te bestaan in de leercapaciteit van jongens en meisjes, en ook niet tussen kinderen met hoger dan wel lager opgeleide ouders. Dit blijkt uit het onderzoek omdat de groepen niet verschillen wanneer het leermateriaal meerdere keren wordt aangeboden. Dus als de kinderen eenmaal doorhebben hoe de taak werkt dan presteren ze even goed.

Drie factoren zorgen voor verschillen

Aandacht en concentratie. De verschillen in intentioneel leren tussen leerlingen berusten in de eerste plaats op aandacht en concentratie. Eerder onderzoek liet zien dat meisjes en kinderen van hoger opgeleide ouders daar beter in zijn. Zij kunnen zich langer concentreren op de taak en hun prestatie wordt nog beter omdat ze sneller doorhebben wat de taak inhoudt. Daarom zijn ze beter wanneer het leermateriaal de eerste keer wordt aangeboden. Ze kunnen dan als het ware gebruik maken van eerdere ervaringen en die toepassen.

Leermotivatie. Een tweede factor is de leermotivatie: die is van jongens in deze leeftijdsperiode gemiddeld wat minder en daardoor presteren ze slechter op moment dat ze meer moeite moeten doen om te begrijpen ‘waar gaat het hier om, en wat wordt er van me verwacht?’.

Leer- en leefomgeving. Een derde factor heeft te maken met eerdere leerervaringen en de leefomgeving waarin het kind opgroeit. “Uit eerder onderzoek van onze onderzoeksgroep blijkt dat hoger opgeleide ouders een meer motiverende en intellectueel stimulerende omgeving creëren dan lager opgeleide ouders”, aldus Marleen van Tetering en Jelle Jolles die verantwoordelijk zijn voor de SchoolWise studie en het artikel in Frontiers. “Kinderen uit gezinnen met hoger opgeleide ouders hebben meer mogelijkheden om ervaring op te doen met onbekende spellen, met taal en met het lezen van nieuwe boeken. Dergelijke ervaringen zijn belangrijk voor leren op school, bijvoorbeeld wanneer kinderen voor het eerst een toets moeten maken”.

De betekenis voor school en opvoeder

Het onderzoek wijst erop dat kinderen van lager opgeleide ouders meer gestimuleerd kunnen worden om ervaring op te doen met onbekende taken. De school kan daarin een belangrijke rol spelen: door onderwijsinterventies in te zetten die aan deze kinderen leerervaringen bieden die ze in de thuissituatie nog niet veel hebben gehad. Ook kan school voorlichting bieden aan ouders over het belang van dergelijke leerervaringen en ook handvatten bieden over 'hoe pak je dat dan aan?'. Voor het leren op school is een directe implicatie dat jongens en kinderen van lager opgeleide ouders meer begeleiding en uitleg nodig hebben wanneer een nieuwe taak wordt geïntroduceerd op school en thuis.

Het volledige artikel vindt u hier:

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01380>

Meer informatie

Prof. dr. Jelle Jolles, j.jolles@vu.nl

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Tetering, M.A.J. van, Groot, R.H.M. de, en Jolles, J. (2018). Boy-Girl Differences in Pictorial Verbal Learning in Students Aged 8-12 years and the Influence of Parental Education. *Frontiers in Psychology*.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01380>

Jolles, J., Tetering, M.A.J. van, en Meijer, R. (2018). Meisjes van 8-12 jaar zijn beter dan jongens in het leren en onthouden van plaatjes (... en ook het opleidingsniveau van de ouders speelt een rol). Blog op www.jellejolles.nl 8 augustus 2018: <http://www.jellejolles.nl/meisjes-beter-dan-jongens-in-leren-en-onthouden-plaatjes-tevens-rol-opleidingsniveau-ouders/>

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: prof. dr. Jelle Jolles: tel. 06 29596171, j.jolles@vu.nl

Nadere informatie over de SchoolWise studie

Er is gebruik gemaakt van een taak voor het z.g. 'intentioneel leren'. Daarbij krijgt de leerling expliciet de instructie om informatie – bijvoorbeeld woorden, plaatjes of regels – te onthouden. In deze studie ging het om het onthouden van 15 afbeeldingen die één voor één werden getoond. Na de laatste afbeelding werd de leerling gevraagd om alle afbeeldingen te noemen die hij of zij nog wist. Deze procedure werd drie keer herhaald. Voorbeelden van afbeeldingen waren een hamer, een baard of een beer. Leertaken zoals deze zijn analoog aan verschillende aspecten van het leren in het dagelijks leven, zoals het leren van een lijst met feiten of woorden of het leren van boodschappenlijstjes.

De leerlingen waren afkomstig uit gezinnen met lagere tot hogere sociaal-economische status. De ouders werd gevraagd om hun opleidingsniveau aan te geven; zij werden vervolgens verdeeld over twee groepen. De eerste groep waren de ouders met een opleidingsniveau hoger dan hbo. De tweede groep de ouders met een mbo-opleiding of lager. Beide groepen bestonden uit evenveel jongens als meisjes.